

kind & samenleving

Juni 2018 | editie 2

KIND & SAMENLEVING

magazine

INHOUDSTAFEL

- 3 Editio
Net gevaarlijk genoeg
- 4 Living on the edge
Pleidooi voor risicovol spelen
- 6 Piekmomenten en daluren
Reliëf nodigt uit tot bewegen
- 9 Op de vlucht voor de boer
Column door Peter Dekeyser
- 10 Bouwverlof!
Een zomerse bouwspeelplaats in woord en beeld
- 13 Hoe verleg ik een steen?
Burgemeester Guido Vaganée doet Bonheiden fietsen
- 16 Gangmakers en Koplopers
Een participatieweek in Elversele
- 18 Nieuwsberichten uit eigen huis

[@kindsamenleving](https://twitter.com/kindsamenleving)

www.k-s.be

[kindsamenleving](https://www.facebook.com/kindsamenleving)

Foto cover: Carmen De Vos

Foto: Diego Franssens

NÉT GEVAARLIJK GENOEG

Ongetwijfeld weet u nog dat we onze vroegere e-zines *'Kind en ruimte'* en *'QuaJong'* begin dit jaar in de blender hebben gedaan, onder de titel *'Kind & Samenleving Magazine'*. Met trots stellen we u nu de tweede editie voor, waarin we uitgebreid aandacht hebben voor het betere spelen of ook wel: het spelen dat spannend en dus nét gevaarlijk genoeg is.

Zo is er het verhaal van een nieuwe bouwspeelplaats in Kuurne. Nu kwamen bouwspeelplaatsen jaren geleden wel vaker voor, maar toen de veiligheidswetgeving 'uitbating speelterreinen' werd gelanceerd, dacht men al snel dat ze niet meer konden. Gelukkig lieten ze zich in Kuurne niet tegenhouden... Een buurtbewoner vond inspiratie toen hij kinderen met karton en andere spullen een stad zag bouwen op een grote werf. Hij trok ermee naar de jeugddienst, want hij vond dat 'machtig'. Wij vinden dat dus ook.

Verder vragen we ons in dit Magazine af waarom het doorsnee-speelterrein in Vlaanderen nog altijd zo plat is, want reliëf is gewoon een essentieel onderdeel van een kwaliteitsvolle speelruimte. In 'Straatloper' laten we zien hoeveel fantastische speelplekken je kunt creëren door bijvoorbeeld creatief gebruik te maken van restmateriaal bij graafwerken.

In onze reeks 'Stichting Sponk' leggen we dan weer uit waarom risicovol spelen voor kinderen zo wezenlijk is: ze vinden het niet alleen fijn, er valt ook heel wat uit te leren, voor nu en voor het leven.

Zitten de kinderen straks de hele vakantie voor het scherm? Welnee, maar in een interview vertelt de burgemeester van Bonheiden wel enthousiast over nieuwe apps, die jongeren helpen om op 'coole' wijze een fietsbeleidsplan vorm te geven. Ook in Temse mogen kinderen in de toekomst weer de ruimte krijgen. We trokken een hele week op pad met een groepje kinderen om met hen aan het mobiliteitsweefsel te sleutelen.

En natuurlijk is er ook nog ons cursusaanbod. Omdat we u zoveel te vertellen hebben, dat een Magazine gewoon niet volstaat.

Peter Dekeyser

LIVING ON THE EDGE

BALANCEREN TUSSEN ANGST EN PLEZIER

Soms zijn kinderen alleen maar onhandig of argeloos, maar vaker zoeken ze het gevaar vrolijk op. Daar vinden ze namelijk plezier in. Of beter: ze zoeken een mengeling van angst en pret.

Door Johan Meire

Stresserend is dat, kinderspel! Voortdurend brengen kinderen zichzelf in gevaar, terwijl ze ook de volwassenen in de buurt een zenuwinzinking bezorgen. Ze vergeten waar rem en stuur voor dienen en rijden op hun fietsje recht de struiken in. Ze timmeren een houten zwaard in elkaar, slaan losweg op hun duim en mikken hun wapen even later per ongeluk op het hoofd van kleine zus. Laat ze doen, en ze rollen al lachend over de grond terwijl ze met elkaar vechten tot er eentje 'Hou op, dat doet pijn!' roept. Ze klimmen overal op en vallen overal van; ingenieurs hebben daar zelfs speciaal valbrekende bodems voor uitgevonden.

Zes keer risico

De Noorse professor Ellen Sandseter identificeerde zes vormen van risico waartoe kinderen in hun spel altijd wel aangetrokken lijken.

- Grote hoogtes: je kan klimmen en de wereld vanuit een ander perspectief zien (of naar beneden donderen).
- Grote snelheden: fietsen, skaten, rennen, schommelen... en bijna de controle over je eigen bewegingen verliezen.
- Gevaarlijk gereedschap: met een pijl en boog of een hamertje en beiteltje kan je dingen doen die je meestal niet mag als kind.
- Spelen dichtbij gevaarlijke elementen zoals vuur en water.
- Ruiger spel zoals speelvechten, waarbij kinderen trouwens het liefst in de meest benarde positie zitten, met het grootste risico én de grootste nood aan vaardigheden om eruit te ontsnappen.
- Verdwalen en verdwijnen uit het zicht van volwassenen: van verstoppertje tot ronddolen op plekken waar je nog nooit geweest bent.

Er zijn nog wel andere risico's te bedenken die kinderen opzoeken in hun spel: niet-fysieke risico's zoals je overleveren aan het lot, de kans op (gezichts)verlies in het spel, of de schaamte die je dreigt te ondergaan bij 'truth or dare'. Ook daar zie je die mix van plezier en angst, die risicovol spel nu net zo speciaal maakt, en die kinderen drijft om verder te spelen.

Kleine heldendaden

Een van de magische eigenschappen van spelen is dat het kinderen aanzet tot kleine heldendaden, op zijn minst toch in hun eigen verbeelding. Soms zit het gevaar maar een beetje in hun hoofd en is het behoorlijk groot in het echt, maar evengoed kan het omgekeerd. Het randje dat de weg afboordt, ligt amper een centimeter boven de grond en er is dus volstrekt niets gevaarlijks aan – maar toch wel, want de hongerige krokodillen loeren op jou met opengesperde muilen en ze verslinden je levend als je van het randje valt. Als het je lukt, heb je het toch maar weer mooi overleefd! Die verbeelding in spel, alsof het allemaal écht riskant is, maakt dat kinderen zichzelf voor uitdagingen stellen die eigenlijk helemaal niet nodig zijn. Ze kunnen ook gewoon náást het randje stappen. Maar erop is leuker, omdat het die fijne spanning geeft tussen angst en plezier. Het maakt ook dat kinderen in allerlei omstandigheden hun eigen risico's vinden. Is de wandeling door het bos oersaai, dan kunnen ze die toch spannend maken, door er monsters bij te verzinnen of wat meer gevaar te gaan zoeken.

Risicovol spelen biedt kinderen ook enorm veel vrijheid. Anders dan meestal in de turnles of in competitiesport kunnen ze zelf, ieder voor zich, de balans afstellen van wat net genoeg angst biedt en net genoeg plezier. 'Dit durf ik wel nog, maar dat is een beetje té eng.' Je bent niet gedwongen om allemaal even hoog te klimmen omdat dat zo moet. Je hoeft jezelf niet te forceren om de beste te zijn. Je probeert wel dat stapje verder te zetten dan de vorige keer. Of ervan af te zien als het eens niet lukt en de glijbaan vandaag te hoog blijkt. Spelen doe je maar zolang het leuk blijft.

Grenzen leren verleggen

Niet alleen kinderen zoeken het gevaar op: ook jonge (zoog)dieren blijken dat te doen. Dat is wat vreemd. Waarom zouden ze daarvoor kiezen? Misschien wel omdat uit risicovol spelen ook heel wat te leren valt. Door bewust risico's te nemen, leer je je angst in de ogen te kijken, ermee om te gaan en ze te controleren. Je leert naar manieren te zoeken om de situatie minder beangstigend te maken. Je was bang, maar je hebt je ertegen gewapend en kijk, volgende keer ben je niet meer zo bang. Door te balanceren op die rand, leer je om je grenzen te verleggen.

HET RANDJE DAT DE WEG AFBOORDT, LIGT AMPER EEN CENTIMETER BOVEN DE GROND EN ER IS DUS VOLSTREKT NIETS GEVAARLIJKS AAN – MAAR TOCH WEL, WANT DE HONGERIGE KROKODILLEN LOEREN OP JOU MET OPENGESPERDE MUILEN

Je kan kinderen maar beter leren zwemmen dan te hopen dat ze nooit in water terechtkomen. Maar als het over spelen gaat, volgen wij, volwassenen, die redenering minder vanzelfsprekend. Als het vrij spelen en de bewegingsvrijheid van kinderen zo onder druk staan, dan geldt dat zéker voor het risicovolle spelen. We hebben zo makkelijk de neiging om kinderen voor risico's te behoeden. Speeltuinen zijn gemaakt om wat uitdaging te bieden, maar klimrekken met stevige touwen op gelijke afstand van elkaar, dagen kinderen minder uit om de moeilijkheden van het klimmen te overwinnen dan een boom met hier een dunne en daar een dikke tak, die nét te veraf lijkt om erbij te kunnen.

De beslissing om dan toch in een boom met gekke takken te klimmen gebeurt in stapjes. Mag het wel, in die boom klimmen? Durf ik het, is de boom niet te hoog of zijn de takken niet te zwak? En kan ik het, heb ik er wel de vaardigheden voor? Door risico's te nemen, leer je ze langzaam maar zeker beter in te schatten en ontdek je wat je kunt doen in een netelige situatie – met de onbezonnenheid en de foute inschattingen die daar nu en dan bij horen, én dat heerlijke gevoel als je het op een dag wél kunt. Gunnen we kinderen dat allemaal niet, dan voeden we een generatie op die op de duur niks meer durft, en alleen nog YOLO roept bij uitdagingen die er eigenlijk geen zijn.

PIEKMOMENTEN EN DALUREN

RELIËF NODIGT UIT TOT SPELEN EN BEWEGEN

Waarom is het doorsnee-speelterrein in Vlaanderen altijd zo plat? Reliëf is nochtans een essentiële bouwsteen voor speellandschappen en het daagt kinderen uit om te bewegen. Duur hoeft zo'n 'berglandschap' trouwens niet te zijn: van de uitgegraven grond voor valbodems maak je toch gewoon een steile heuvel?

Door Wouter Vanderstede

Heuvels en bergen lokken in de eerste plaats fysiek spel en beweging uit, want ze dagen uit om te klimmen, naar beneden te springen, te rollen en te glijden. Je leert er sneller dan jezelf te rennen en te fietsen... Op een helling verleg je dus grenzen. Hoe groter en steiler de berg, hoe aantrekkelijker. En liefst zijn er meerdere bergjes naast elkaar, zodat je een crossparcours kan maken, heuvel af en heuvel op.

Steile hellingen met lossere ondergrond dagen ook uit om allerlei 'banen' te bouwen: voor knikkers, petanqueballen, alles wat enigszins rond is. Met wat water in de buurt maken kinderen er in de hete zomermaanden ook watervalletjes en waterglijbanen. Heuvels met losse aarde, zand of leem lokken constructiespel uit. Het kan dus interessant zijn om niet per se op elke heuvel gras te willen of alles dicht te planten.

Een heuvelend speellandschap voedt ook het fantasiespel. Een kring met stenen op een heuvelrug verandert al snel in een kamp, fort of gevangenis. Als het landschap dan bovendien nog inspeelt op de geschiedenis van de plek, krijg je een rijk decor voor verbeeldingspel, waarbij de ruimte intens wordt beleefd.

Voor jongeren bieden heuvels en hellingen een ideale ontmoetingsplek. Een zongerichte helling op een stedelijke plek (al dan niet met trappen) wordt vaak gebruikt om te 'chillen'. En ook tieners gaan vaak spontaan bewegen als er een berg met genoeg uitdaging in de buurt is.

Verschillende spelvormen en bergavonturen op 'de Punt', een groot, steil talud dat verwijst naar de vroegere 'Puntfabriek' op de site (Arbedpark, Gent)

Een partijtje heuvelvoetbal

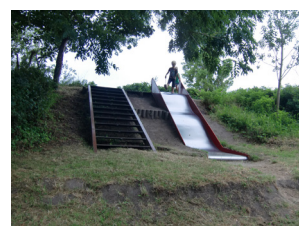
Reliëf vormt een essentiële laag in het ontwerp: met heuvels stuur je mee de looplijnen en creëer je zones die een eigenheid kunnen krijgen. Tussen een zone met intensief spel (zoals een trapveldje) en een rustiger zone (zoals een zandbak voor kleuters) kan je een heuvel leggen, al dan niet met beplanting. Zo haal je verschillende activiteiten of leeftijdsgroepen op een natuurlijke manier wat uit elkaar als dit nodig is.

Trap- en sportveldjes kan je ook wat laten 'verzinken'. Met de uitgegraven aarde maak je een wal of kleine tribune achter de goals. Zo is er misschien zelfs geen balenvanger meer nodig. Reliëf biedt ook mogelijkheden voor experimenteel balspel. Meerdere keren hebben we al 'heuvelvoetbal' kunnen zien. Op een forse helling kan je zelfs shotten met jezelf.

Eigenlijk is reliëf een basislaag voor een speelse publieke ruimte die meerdere generaties kan meegaan. Het mooiste bewijs zijn die typische terreintjes uit de jaren zeventig met heuvel en betonbuis. Tot op vandaag vormen ze een duurzame basis voor een speels parkje, nu eens mét en dan weer zonder speeltoestellen, afhankelijk van de bevolkingssamenstelling van de wijk. En vanuit onze ervaringen met Picto-Play kunnen we het garanderen: de nieuwe generatie wil nog steeds heuvels op haar speelterreinen.

Lousbergspark (Gent)

Reuzenheuvel maakt 2 speelzones (De Panne)

Voetbal met jezelf

Weerstand of win-win?

Toch is het niet helemaal toevallig dat heuvels en bergjes niet populair zijn in speelruimtes. Vanuit verschillende beleidsdomeinen is er soms aarzeling of tegenkanting:

- **Stedenbouw:**

Voor heuvels van een zekere omvang heb je vaak een stedenbouwkundige vergunning nodig. In de veronderstelling dat speelterreinen zonder reliëf gemakkelijker 'passeren' bij stedenbouw, kiest men vaak voor de snelste en gemakkelijkste oplossing. De vraag is of dit duurzaam (speel)ruimtebeleid is. Een speelterrein zonder echte speelwaarde is gewoon weggegooid geld. Na enkele jaren zijn de speeltoestellen versleten en moet je opnieuw beginnen. Een heuvelend speelandschap kan meerdere generaties meegaan.

- **Erfgoed en landschapsbescherming:**

Bij beschermde landschappen (en soms is dat een complete dorps- of stadskern) wordt er begrijpelijkerwijs minutieus toegekeken op ontwerpen in de publieke ruimte. Een verandering van reliëf wordt meestal als ingrijpend beschouwd en kan het park- of stadszicht belemmeren.

Het kan interessant zijn om dan in de geschiedenis van een plek te duiken. Misschien vind je daar net inspiratie en argumenten om een reliëfrijk landschap te maken. Wie goed kijkt naar een terrein, ziet vaak sporen van vroeger gebruik waarop je kan inspelen.

- **Natuur- en milieubescherming:**

Graven in een gebied kan inderdaad een grote impact hebben op natuur en milieu. Je kan de bodem verstoren of het wortelnetwerk van bomen beschadigen. Daarom is dit inderdaad niet in elk gebied gepast.

Maar voor de biodiversiteit kan het net interessant zijn om reliëf te creëren met heuvels of taluds. Zogenaamd micro-reliëf zorgt voor – soms minimale – verschillen in het milieu (bodem, bezonning, waterpeil). Die verschillen in leefomstandigheden kunnen verschillende planten- en diersoorten groeivoordelen geven, wat de diversiteit ten goede komt.

Daarnaast kan een speelterrein bijdragen tot een betere waterberging en een rijkere fauna en flora door wadi's, plassen of poelen uit te graven. Reliëf en water zijn als een tweeling. Beide bieden speelkansen, vooral ook in combinatie met elkaar.

- **Beheer en onderhoud:**

Dit vormt vaak het grootste obstakel voor heuvels en bergjes. Het maaien op een steile helling moet door- gaans met de hand gebeuren en dat is inderdaad een grote klus. Maar wie zegt dat het gazon op een heuvel er perfect bij moet liggen? Met extensief maaibeheer (1 à 2 keer per jaar) kom je er meestal ook én het geeft een wat ruiger en avontuurlijker karakter aan de speelplek. Kies wel voor een goede ondergrond door die bijvoorbeeld af te dekken met een voedselarme laag. Zo houdt je al te weelderige plantengroei onder controle. Bij heel intensief bespeelde plekken (zoals schoolspeel- plaatsen) kan het dan weer moeilijk zijn om de heuvel in stand te houden. Zeker het eerste jaar na de aanleg, wanneer de planten nog moeten uitgroeien, kan de 'speel-erosie' (in combinatie met water-erosie) écht zeer groot zijn. Er zit dan niet veel anders op dan de heuvels (en zeker de plantvakken) na de aanleg tijdelijk af te sluiten. Houd er rekening mee dat je druk bespeelde speelheuvels af en toe ook weer moet ophogen en beplanten. In dat geval kan je ook aan 'terrasbouw' denken: een versteviging van de heuvel met stammetjes of planken zodat de erosie vermindert.

- **Veiligheid:**

Uiteraard moet een constructie op een hoogte anders bekeken worden dan hetzelfde bouwsel op de begane grond. Maar bij een goede risicoanalyse wordt dit automatisch meegenomen en probeert men op ernstige risico's te anticiperen.

Eigenlijk moet je omgekeerd denken: een eenvoudig toestel geef je zoveel meer uitdaging en speelwaarde door het goed in het reliëf in te passen, zonder dat dit onaanvaardbare risico's hoeft op te leveren.

Avontuurlijke speelruimte met reliëf vergroot de natuurwaarde in Heizijdse velden (Turnhout)

Een kleine typologie van speelheuvels

Ter inspiratie geven we hier een aantal types heuvels en bergen die ingezet kunnen worden in het ontwerp van speelse publieke ruimte, zowel in groene als in stenige contexten.

Zand- of leemheuvels

Duinen zijn de ultieme speelheuvels omdat ze omvangrijk en hoog zijn, een gevarieerde beplanting hebben en een zacht materiaal vormen om in te graven. Maar ook op een speelterrein kan je gewoon een reuzenheuvel achterlaten, van leem of zand.

Leemheuvel in Hobbeldonk, Heist-op-den-Berg

Heizijdse velden, Turnhout

Hoge zandleemheuvel Brielmeersen, Deinze

Designheuvels

In een stedelijke context of in 'designparken' kunnen kunstmatige heuvels zorgen voor speel- en beweegplezier, al dan niet als formele speelaanleiding.

Klein Begijnhof, Mechelen

Eilandje, Antwerpen

Karmelietentuin, Mechelen

Verbeeldingsheuvels

Heuvels kunnen verwijzen naar de geschiedenis van een plek: denk aan een motte, grafheuvel, heuvelversterking, vliedheuvel (schuilplaats bij stormvloed)...

Tiengemeten, Zeeland

Vliedheuvel, Aagtekerke, Zeeland

Diemberbos, Amsterdam

Chillheuvels

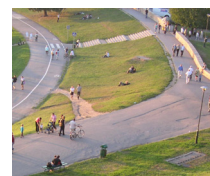
Heuvels en hellingen op stedelijke plekken nodigen uit tot rust en gezellig keuvelen. Let daarbij goed op de oriëntatie (best zongericht) en hellingsgraden. Ook zitarena's horen in dit rijtje thuis.

Scheldeboorden, Gent

Sincfalapark, Brugge

Wisla-boorden, Krakau

Tijdelijke heuvel

Bij tijdelijke evenementen (een buurtfeest, speelstraat) is een zandheuvel altijd een succes.

Arsenaalwijk, Mechelen
(Foto: © Mechelen in Beweging)

COLUMN

Weggejaagd

Door Peter Dekeyser

Toen ik nog een kind was, gingen wij weleens hier of daar in een weide spelen. Zo herinner ik me levendig hoe we wilden voetballen en hoe onze klasgenoot Roeland stellig beweerde dat dat kon in de weide naast zijn huis. Volgens Roeland was de boer een aangename mens die een stel voetballende kinderen best wel leuk vond. En bovendien had hij het hem gevraagd. Dat laatste vonden we een sterk argument en dus kropen we die woensdagnamiddag met een troep van minstens 16 jongens tussen de prikkeldraad door. Roeland wilde niet meteen voorop, ik had gelijk moeten beseffen dat dit weinig goeds voorspelde. Toen gingen we aan het shotten. Nog voor er één doelpunt kon vallen, gebeurde het onvermijdelijke. Een opgewonden stem naderde. Dat was de boer die ons in niet mis te verstane krachttermen duidelijk maakte dat we daar onmiddellijk, maar dan ook onmiddellijk weg moesten. We gingen lopen. Overigens wou Roeland toen wél voorop.

Later kun je aan dat soort incidenten met de glimlach terugdenken. Volwassenen krijgen in de regel immers geen boze boeren meer achter zich aan. Dan zijn boze boeren gewoon nostalgie. Maar onlangs deed ik beroepshalve een inspraaksessie met kinderen. Het begon heel aardig. We zouden maquettes maken met als onderwerp kindvriendelijke wegels en plekjes. Gewoon op het veld, en gebruik makend van allerlei gevonden spulletjes. We kwamen in de buurt van een grote boerderij en ontdekten een geschikte graskant. Meteen gingen de kinderen materiaal zoeken. Ze sleurden takken aan, grabbelden wat keien en zand bijeen en plukten lange grassprietten. Voor Bram echter viel het zoeken van spulletjes niet opperbest mee. Bram had zo'n gevoel dat er méér nodig zou zijn dan wat takken en wat plukjes gras. "Misschien kunnen we aan de boer daar wat spullen gaan vragen?"

"Hoezo spullen?" opperde ik.

"Om onze maquette te kunnen maken."

Ik besepte dat zoiets niet evident was. Materiaal vragen aan de boer om in zijn graskant wat te zitten klooiën met maquettes... Dat kon wel eens als een regelrechte provocatie worden opgevat. Natuurlijk kon ik gewoon 'neen' zeggen tegen Bram, maar in een inspraaksessie doe je dat niet zomaar, of je moet een goed geformuleerde, kindgerichte motivering hebben.

Even later waren de kinderen terug. Bram legde me met een bedrukt gezicht uit hoe het was gegaan: "Ik vroeg beleefd: 'Mevrouw, heb je misschien materiaal voor onze maquette die we maken?' En die mevrouw werd boos. Dat we op háár grond zaten, en dat daar achteraf van alles zou rondslingeren en dat ze hun machines daarop kapot rijden... Dat we daar weg moesten. Onmiddellijk!"

Veel tijd om strategisch de aftocht te blazen was er niet. Terwijl ik nog simpelweg veronderstelde dat een eventuele agrarische aanval te voet en rechtstreeks van over het veld zou gebeuren, werden we in de flank benaderd door een auto. De chauffeur stapte driftig uit. Het leek een gedrongen, blonde man met doorgroefd gelaat, een hoornen brilletje en een ietwat schrille stem. Het was evenwel een vrouw, dat zag je aan de rok die ze droeg. Op vlammeende toon leerde ze de kinderen de grondbeginselen van het schelden. Er stond ons dan ook maar één ding te doen. We moesten gaan lopen. Ik probeerde flink te zijn en liep niet voorop.

En nu moet ik terugdenken aan Roeland die ik na al die jaren uit het oog verloren ben, en die het ondertussen misschien heeft geschopt tot plastisch chirurg, of elektrotechnicus, of pakweg modeontwerper. Er zijn zovél beroepen waarbij je niet door boze boeren wordt achterna gezeten.

BOUWVERLOF!

IN KUURNE TIMMEREN ZE AAN DE WEG

Een heel gewoon buurtpleintje in een doodlopende straat, tussen huizen en poortjes naar achtertuinen. Er staan jonge boompjes en rondom wat bankjes. Maar in de grote vakantie wordt heel het plein volgebouwd. Er komen huizen met platte en met schuine daken, garages, een restaurant en een brandweerkazerne. En glijbanen natuurlijk. De bouwvakkers van dienst? Dat zijn kinderen uit de buurt, die hier hun eigen bouwspelaats hebben.

Door Johan Meire

Met paletten, planken, zeilen, golfplaten en buizen vormen de kinderen op het buurtpleintje in Kuurne heel het plein om tot een gigantische bouwverf. Tot ze tegen het avondeten weer naar huis vertrekken. En morgen zijn er ze misschien opnieuw. Want dit is geen evenement van één dag voor een of ander festival. De bouwspelaats in Kuurne duurt de hele zomer lang – behalve, heel passend, tijdens het bouwverlof. Al bleek dat vorige zomer alvast meer theorie dan praktijk, want ook terwijl 'werfleider' Bernard op vakantie was, gingen kinderen gewoon door met bouwen en was er plots een grote glijbaan bijgekomen.

Het verhaal van de bouwspelaats in Kuurne, 'zomaar' op een publieke plek en met een minimum aan begeleiding, is een mooi voorbeeld van hoe kinderen in hun eigen spel ondersteund kunnen worden. Kinderen krijgen een plek en materiaal, en gaan er onder elkaar mee aan de slag; en ergens opzij houdt iemand wel een oogje in het zeil. Wij spraken met buurtbewoner Bernard Marchau, die het idee kreeg, en jeugdconsulent Evi Duyvejonck, die maar al te graag mee op de kar sprong.

Schatten uit de industriezone

Bernard kreeg het idee op de Sinksenfeesten in Kortrijk, waar kinderen met karton en ander materiaal een hele stad konden bouwen op een grote werf. 'Ik vond dat zo *machtig* om die gasten te zien bouwen. Toen dacht ik: dat opent eigenlijk wel perspectieven. Plus, ik heb zelf kinderen die daar zeker op zouden spelen, dat was ook een motivatie.'

En zo bereidden Evi en Bernard in een mum van tijd de Kuurnse bouwspelaats voor, gewoon op een buurtplein, en meteen voor de hele zomer. Vanuit de gemeente was er eigenlijk weinig nodig: een eenvoudig 'ja, we doen dat!' van de schepen, wat budget voor hammers en spijkers, en promotie op Facebook en via flyers in de buurt. De bouwspelaats was een beetje een gok, zegt Bernard: 'We startten niet met het idee dat we eind augustus met acht, negen van die kampen gingen staan, en met een glijbaan van vier, vijf meter hoog.' De bouwspelaats trok geleidelijk aan ook kinderen aan die niet in de heel onmiddellijke buurt woonden. 'Er waren ook kinderen die van verder kwamen, via via', zegt Evi. 'De foto's spreken natuurlijk ook wel aan, als je dat op Facebook zet.'

Het gros van het materiaal was gratis, want vooral door Bernards vader opgehaald op bedrijventerreinen, waar vaak ongebruikte paletten opzij liggen. 'Mijn vader is echt door industriezones gereden, en zorgde ervoor dat het zo proper mogelijke paletten waren. En plots kwam hij af met een grote stapel MDF-plaatjes, waarmee de gasten hele dakbedekkingen konden leggen. En veel klein hout, daarmee kan je overlangs plankjes op de paletten timmeren, en dat hebben de kinderen veel gedaan.'

'Dat gaat instorten!'

Op die manier ontstond op korte tijd een heuse bouw-speelplaats met steeds meer en steeds wisselende bouwwerken. Bernard: 'Er stond in het reglement dat iemand die materiaal nodig heeft, ook jouw hout mag gebruiken als je er niet bent. Dat heb ik veel moeten zeggen en uitleggen aan kinderen. Je mocht er geen bordje op hangen met 'dit is van ons'. Maar verder was mijn rol beperkt: ik heb af en toe wat nagels geraapt en paletten met nagels die uitstaken opgeruimd, maar dat was hoogstens tien keer op de hele vakantie'.

Dat de bouwspeelplaats er al snel rommelig en 'vuil' bij lag, is eigen aan deze manier van spelen. En ook al spraken sommigen van 'klein Calais', naar de kampen van transmigranten die vorige zomer voortdurend in het nieuws waren, toch omarmde de buurt de bouwspeelplaats al snel. Het pleintje ligt midden in een sociale woonwijk met een heel gemengd publiek van senioren, mindervaliden, en jonge gezinnen. Door de snelle organisatie van de bouwspeelplaats was de buurt niet over het idee geraadpleegd, terwijl het pleintje wel dicht aansluit op huizen en achtertuinen. Maar dat bleek erg goed uit te pakken: de bouwspeelplaats zorgde voor leven in de wijk en extra contacten tussen de buurtbewoners. 'Het is een wijk met een bont publiek', aldus Evi. 'Veel omwonenden zaten van op hun terras te kijken naar hoe de kinderen aan het timmeren waren. 'Dat gaat instorten!' riepen ze dan (*lacht*). Dat was wel plezant.'

Zomerbar

Als ontmoetingsplaats van kinderen werd het pleintje ook meer en meer 'hun' plek. Zo kwamen enkele kinderen op het idee om de zomer af te sluiten met een zomerbar. Evi: 'Dan kwamen ze met vier, vijf kinderen naar hier op de jeugddienst. We hebben daarover vergaderd: jij zorgt voor dit en dat... Ik heb hen ondersteund, maar ze hebben dat wel zelf in handen genomen. Een boodschappenlijst maken, uitnodigingen versturen...'

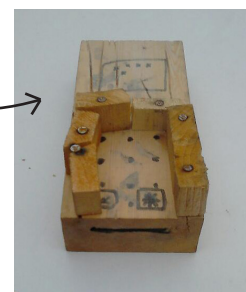
'Dat was een zondagvoormiddag', vult Bernard aan. 'Ze zijn om zeven, acht uur opgestaan om tafels en stoelen te zetten. 'En mogen we muziekinstallatie gebruiken?' Ze hebben één van de bouwsels gebruikt als bar. En heel de buurt was daar.'

De zomerbar...

...mét bancontact

Deze zomer is er opnieuw een bouwspeelplaats in Kuurne. Nu duidelijk is dat het initiatief aanslaat en dat materiaal vinden geen probleem vormt, mag het nog iets ambitieuzer, met wat meer promotie, een modderkeuken voor de kleuters, een workshop om die modderkeuken in elkaar te steken en een speelse afsluiter. Maar de kern blijft: gewoon buitenspelen en bouwen op een buurtpleintje, op een gewone zomerdag.

Een bouwspeelplaats in de buurt, hoe doe je dat?

- Iemand die het project 'trekt' is een must: om het materiaal bijeen te krijgen, en als aanspreekfiguur voor kinderen en ouders. Als buurtbewoner houdt hij of zij de bouwspeelplaats een beetje in het oog, ruimt nu en dan eens wat rondslingerende spijkers op (het voornaamste gevaar!), en hij/zij is de persoon waar kinderen het materiaal gaan halen. Je hoeft echter niet altijd ter plaatse te blijven. Een materiaalhoek ter plekke kan erg handig zijn.
- Materiaal (zoals paletten, grotere en kleinere planken, MDF-platen) werd opgehaald bij bedrijven uit de buurt. Via het containerpark zorgde de gemeente voor afdekzeilen, autobanden en pvc-buizen. Hamers, zagen en spijkers werden door de gemeente aangekocht.
- Belangrijk zijn een veilige en centrale, bereikbare ligging van de plek zelf, en een zekere afbakening, zodat de bouwwerken zich niet blijven uitbreiden.
- Je maakt ook het best goeie afspraken: bijvoorbeeld dat kinderen ook het materiaal van gebouwde constructies mogen gebruiken, als andere kinderen er niet meer aan bezig zijn.
- Wie toezicht houdt, heeft een terughoudende rol: het zijn de kinderen zelf die bouwen, dingen uitproberen, en opnieuw beginnen als het mislukt.
- Probeer aandacht te hebben voor verschillende leeftijden: kleuters gaan nog niet aan het timmeren, maar waarom geen modderhoek in de bouwwerf integreren? Een variatie aan kleiner en groter hout maakt timmeren en bouwen voor kinderen van verschillende leeftijden haalbaar.
- Bankjes, een afdakje en wie weet zelfs een drankje: voor de kinderen, maar ook voor ouders en buurtbewoners die graag toekijken en met elkaar aan de praat gaan, is dat prettig.
- Ondersteuning van de gemeente maakt de bouwspeelplaats tot een legitieme plek 'om naartoe te gaan' voor ouders en kinderen. Dat het iets is 'van de gemeente' werkt drempelverlagend.
- Extra inspiratie en plezier kun je bieden door in het begin van de zomer een workshop te organiseren en af te sluiten met een buurtfeest of spelnamiddag op de bouwspeelplaats zelf.

HOE VERLEG IK EEN STEEN?

OOK KLEINE GEMEENTEN ZOALS BONHEIDEN KUNNEN MEER KINDEREN OP DE FIETS KRIJGEN

Wie al eens door de gemeente Bonheiden gereden is, zal zich op het eerste gezicht niet kunnen voorstellen dat hier elke dag honderden kinderen en jongeren met de fiets naar school gaan. Bonheiden wordt namelijk doorkruist door een drukke forensenbaan naar Brussel of Antwerpen. Burgemeester Guido Vaganée vond een oplossing in digitale technologie en fietsstraten. En daarmee heeft Gemeente Bonheiden dit jaar de prijs Fietsgemeente 2018 gewonnen van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde.

Door Sabine Miedema

Bonheiden heeft de langste fietsstraat van Europa, en ook veel kinderen die op de fiets naar school gaan. Dat is opmerkelijk in een gemeente met een drukke verkeersader. Hoe hebben jullie dit voor elkaar gekregen?

“Je moet eerst en vooral een gevoel van basisveiligheid creëren. We zijn begonnen met de hoofdwegen die dwars door Bonheiden lopen. Heel veel verkeer van omliggende gemeenten rijdt door ons centrum om vervolgens richting E19 naar Antwerpen of Brussel te gaan. Dat verkeer zal niet zomaar verminderen en daar moesten we een oplossing voor vinden. Bovendien zaten we met een zwart kruispunt in het centrum, terwijl er daar vlakbij een nieuwe kleuterschool zou komen. Vaak wordt er gewerkt met het STOP-principe (*Stappen, Trappen, Openbaar vervoer en dan pas de Personenwagen*). Maar dat werkt niet als je zoveel verkeer uit andere gemeenten hebt. Voor de hoofdwegen hebben we ervoor gekozen om het doorrijdend verkeer zo vlot mogelijk te laten verlopen. Dat wil dus zeggen dat we 50 en 70 kilometer per uur aanhouden, behalve tijdens de schoolmomenten, dan is het tijdelijk 30 kilometer per uur. De voetgangers en fietsers hebben op die hoofdwegen geen voorrang en er is een automatische cyclus in plaats van een systeem met drukknoppen. Hierdoor ontstaan er minder files, en zijn pendelaars minder geneigd sluiproutes te nemen door de omliggende woonstraten. Door de vlottere doorstroming op de hoofdwegen kunnen we op de omliggende straten volop inzetten op de fiets.”

Een vlottere doorstroming op de hoofdweg zorgt er nog niet meteen voor dat de rest van Bonheiden fietsvriendelijk is.

“Nee, daarom hebben we een fietsbeleidsplan opgesteld. Of eigenlijk niet wij, maar de kinderen van de kindergemeenteraad. In de kindergemeenteraad zitten kinderen tussen 10 en 14 jaar. We hebben hen de opdracht gegeven om in kaart te brengen waar zij langs zouden fietsen naar school. Ze konden de applicatie *Moving Forward* installeren op hun smartphone. Als ze de app activeerden, werd hun route automatisch vastgelegd in het GIS-systeem van de gemeente. Als ze een gevaarlijk punt zagen, dan konden ze stoppen en een foto nemen. Zo kreeg de mobiliteitsambtenaar veel informatie binnen. Die informatie hebben we dan volledig in kaart gebracht. De gevaarlijke punten hebben we aangepakt, of zijn we aan het aanpakken.

Daarna hebben we een werkgroep gemaakt van burgers die graag wilden samenzitten over het fietsbeleidsplan. Samen met de Thomas More Hogeschool hebben we zo het fietsbeleidsplan in elkaar gebokst en dat is vervolgens unaniem goedgekeurd door de gemeenteraad.”

Wat zijn de belangrijkste maatregelen van het fietsbeleidsplan?

“We hebben heel wat kleine straten waar we fietsstraten van kunnen maken. We pakken dat ook net wat anders aan. In veel gemeenten zie je dat er wel fietsstraten zijn, meestal dichtbij een school. Op dat punt is het misschien veiliger, maar je krijgt niet meer fietsers omdat je 500 meter fietsstraat aanlegt. Wij proberen daarom met de fietsstraten bepaalde belangrijke punten met elkaar te verbinden. Daardoor weten kinderen dat ze veilig van punt A naar punt B kunnen gaan met de fiets. Onze langste fietsstraat van 6,3 kilometer begint in Putten en eindigt in Mechelen, intergemeentelijk dus. Die moet nog wel doorgetrokken worden, zodat die een aansluiting kan maken met de fiets-o-strades. Als we alles uitvoeren volgens plan zitten we uiteindelijk aan 27 kilometer fietsstraten. Er zullen ook twee fietsbruggen komen, zodat we ook verschillende gemeenten met elkaar kunnen verbinden.

“MET DE DUKATEN DIE KINDEREN VERDIENEN DOOR TE FIETSEN, KUNNEN ZE NAAR DE KERMIS. IN DE WINTER EN BIJ SLECHT WEER KRIJGEN ZE ZELFS EXTRA PUNTEN”

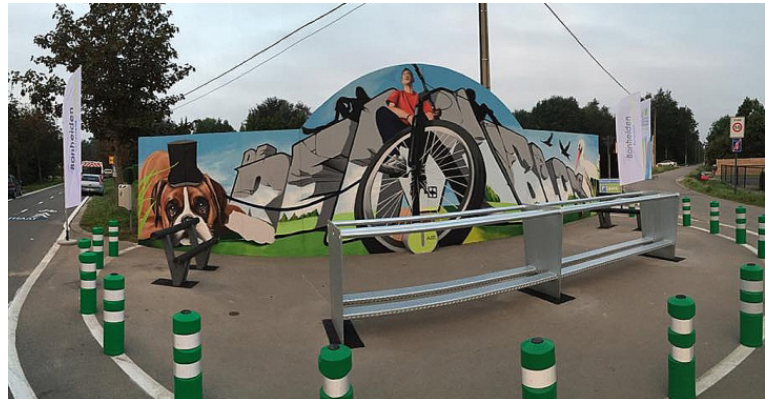
Hoe krijg je vervolgens de kinderen zo ver om ook echt de fiets te nemen?

"Voor basisschoolkinderen hebben we een incentive-programma opgestart via het *Smart City*-concept. We werken daar met een *tag*, een staafje dat in het voorwiel van de fiets wordt geplaatst en dat gelinkt is aan een leerling. Op elke school hangt er in de fietsenstalling een scanner. Als je daar voorbijrijdt, scant hij automatisch dat je bent aangekomen. De kinderen kunnen hiermee punten sparen, waardoor ze dukaten verdienen. Met die dukaten kunnen ze naar de kermis. In de winter en bij slecht weer verdienen ze zelfs extra punten. We organiseren ook de wedstrijd 'fietsklas van het jaar'. Klassen van verschillende scholen nemen het tegen elkaar op om zoveel mogelijk met de fiets te komen. Zo moedigen leerlingen elkaar aan. Het heeft een enorme verandering teweeggebracht. Hiervoor ging ongeveer 12 procent van de kinderen regelmatig met de fiets naar school. Tegenwoordig is dat 60 procent."

Lukt dat ook met tieners?

"In Bonheiden is er geen middelbare school, dus moeten we andere manieren bedenken om de jongeren ook op de fiets te krijgen. In samenwerking met Sint-Katelijne-Waver hebben we het project De Remblok uitgevoerd. De Remblok is een fiets-afspreekpunt op een belangrijk kruispunt waar jongeren op een veilige en leuke manier met elkaar kunnen afspreken om samen te vertrekken naar school. De middelbare scholieren hebben dat zelf mogen ontwerpen. We hebben er een graffitikunstenaar bij betrokken, er staat een bank die speciaal ontworpen is om op de leuning te zitten. En er is ook een fietspomp. Het is een enorm succes. Als je alles samentelt, gaat het om zo'n 600 tot 700 fietsers per dag."

Welke concrete stappen kunnen kleine gemeenten met minder budget nemen?

"Er is eigenlijk best veel aanbod, maar dan moet je het ook wel willen doen. De Vlaamse Stichting Verkeerskunde heeft bijvoorbeeld heel wat te bieden om kinderen van kleins af aan te leren om de fiets te gebruiken. We hebben een Nijntjeroute, met borden van Nijntje en tegels met spreuken op de stoep. Zo kunnen we jonge kinderen op een speelse manier met het verkeer in aanraking laten komen."

Daarnaast zijn het juist kleine gemeenten die makkelijk kunnen inzetten op fietsstraten. Een fietsstraat kost weinig, want dat is wat verf en een bord. Hoe je die verf plaatst, is belangrijk. We hebben bijvoorbeeld aan de zijkanten een witte lijn geplaatst waardoor dat een versmallend effect geeft. Zo voelt het voor een automobilist aan dat hij op een fietspad aan het rijden is, en niet in een gewone straat zit. Kleinere gemeenten hebben meestal wegen die daar beter voor geschikt zijn. Ook waar de wegen wat breder zijn, hebben we parkeerplaatsen geschilderd en hebben we de aslijn verlegd. Waardoor dat beeld van de smalle straat blijft."

"HET IS ERG BELANGRIJK HOE JE HET UITLEGT. ALS ER NU EEN BEWONERSVERGADERING IS, STA IK ALTIJD AAN DE INGANG EN GEEF IK IEDEREEN EEN HAND"

Hoe krijg je een groot draagvlak in de gemeente om in te zetten op de fiets?

"In ons fietsbeleidsplan staat dat we voor elke verandering eerst een bewonersvergadering organiseren. En de bewoners stemmen of zij dat willen of niet. Als de bewoners het niet willen, gaat het niet door. Je krijgt natuurlijk nooit iedereen helemaal mee, maar er was bij elke bewonersvergadering steeds een duidelijke meerderheid.

Het is erg belangrijk hoe je het uitlegt. Als er nu een bewonersvergadering is, sta ik altijd aan de ingang en geef ik iedereen een hand. Bewoners krijgen ook twee papieren mee. Eén waar ze hun persoonlijke vragen op kunnen invullen, en een ander waarop ze vragen kunnen stellen die belangrijk zijn voor het algemeen belang. We beantwoorden vervolgens alle vragen die zijn opgeschreven. Dat zorgt er ook voor dat minder assertieve mensen aan bod komen.

Ik leg dan heel het mobiliteitsplan uit: dit is de situatie nu, daar willen we naartoe, om dan uiteindelijk te komen tot hun straat. Dan zien de mensen dat hun straat een klein stukje is in de grote puzzel."

Welke plannen liggen nog op stapel?

"De bedoeling is dat het dukatensysteem ook uitgebreid wordt naar het woon-werkverkeer en middelbare scholieren. Daarvoor zullen we met een applicatie werken, noem het een fietsmodusapp. Vanaf het moment dat je die app aanzet, worden er een aantal apps uitgezet: zo kun je bijvoorbeeld tijdens het fietsen niet meer je Facebook checken. Via de app krijgen we ook weer veel informatie binnen, langs het GPS-signaal. We weten waar de inwoners langsrijden, hoeveel kilometer ze fietsen. Via de app kun je digitale dukaten verdienen, zo'n beetje als Bitcoins. Daarmee zal je kunnen betalen, om bijvoorbeeld naar de cinema, schaatsbaan of een zwembad te gaan."

Waarom zetten jullie extra in op de kinderen en jongeren?

"Het zijn de kinderen en jongeren die de mentaliteitsverandering makkelijk kunnen maken. Dat we zo weinig op de fiets zitten, is de schuld van onze generatie. In onze tijd was het eerste wat we moesten hebben een auto. En de fiets gebruikten we enkel om met de maten in het weekend te gaan fietsen. Ik heb niets tegen de wagen, want hier in landelijk gebied heb je die nodig, maar er zijn op een bepaald punt wel andere keuzes te maken.

Kinderen zien soms ook dingen waar wij als volwassenen helemaal niet aan gedacht hadden. We hadden bijvoorbeeld stoplichten waarvan de kinderen aangaven dat ze die niet goed konden zien omdat ze te hoog hingen. Zo'n probleem is eenvoudig opgelost: de volgende week lieten we de technische ploeg de stoplichten verlagen. Alle maatregelen hebben ervoor gezorgd dat we veel minder verkeersslachtoffers hebben. Daarvoor alleen zou je het al doen. En we vinden het fijn dat Bonheiden nu andere gemeenten kan inspireren om ook die ver

GANGMAKERS EN KOPLOPERS

EEN PARTICIPATIEWEEK IN ELVERSELE

Gangmakers en Koplopers: dat is de naam van het traject dat we uitwerken met de organisaties Das Kunst en Trage Wegen. In Elversele, een deelgemeente van Temse, trokken we daarvoor de hele tweede week van de paasvakantie op pad met een groepje kinderen. Het leverde niet alleen inzichten op over de mobiliteit van kinderen, maar ook een ander spoor voor participatietrajecten.

Door Peter Dekeyser

Een fragment uit het Gangmakers- en Koploperslied:

Bij zonneschijn... of regenweer
het maakt niet uit, overal kom je ons tegen
Dat buitenzijn... bevalt ons zeer,
en met Gangmakers en Koplopers lukt het keer op keer
Door straten en door stegen... en hier en daar wat trage wegen
't Is een sensatie, een avontuur... Gangmakers en Koplopers is
gezellig en niet duur.

Hoe zouden de verbindingen in een dorp of stad eruitzien als we kinderen aanstelden als ontwerpers? Dat is de vraag achter het project Gangmakers en Koplopers, dat we uitstekend samen met de organisaties Das Kunst en Trage Wegen. Het focust op paden, wegels, doorsteekjes, fietsverbindingen en veldwegen als belangrijke schakels in een kindvriendelijke mobiliteitsstructuur. Dat past perfect binnen onze visie, waarin we niet alleen inzetten op speelkansen in een ruimtelijk weefsel, maar ook graag de autonome mobiliteit van kinderen onderzoeken en versterken.

Bovendien willen we met het participatietraject ook methodologisch grenzen verleggen. We pakten het aan als een meerdaags project, waarbij de dagen elkaar opvolgen en we dus niet – zoals bij andere trajecten – op gespreide tijdstippen langsgaan. We konden in Elversele al snel vaststellen dat die aanpak interessante effecten heeft.

- Het is makkelijker om een speelse aanpak te realiseren. De kinderen (en de begeleiders) komen in een sfeer terecht die nauw verwant is aan een kampfeer. Met die sfeer als uitgangspunt is het evident om elke dag zijn speelse aanpak en hoogtepunten mee te geven. Zo was er in Elversele elke dag een tocht met specifieke opdrachten, zoals een 'dwars-door-alles-tocht'. Het geheel voelt makkelijker aan als een avontuur.
- Het werkklokaal kan grondig ingericht worden in functie van de hele komende week. De inrichting wordt hierdoor niet enkel efficiënter, maar ook sfeervoller. Het lokaal wordt 'ons hoofdkwartier'!
- Wanneer er een kloof van weken zit tussen twee sessies, moet er elke sessie opnieuw substantieel tijd worden gestoken in het samenvatten van wat is voorafgegaan. Nu hoefden we nog amper te recapituleren.
- Door de snelle opeenvolging kunnen de inzichten van kinderen op een organische manier groeien. Hun belevenissen, ervaringen en ideeën vullen elkaar snel aan en hun inzichten ontwikkelen zich spontaan. Doordat ze bewuster het proces meemaken, lijken ze meer greep te ontwikkelen op het thema en minder afhankelijk te zijn van de begeleider.

Een opbouw in trapjes

Uiteraard volgen de dagen elkaar niet willekeurig op. Elke dag vormt een wezenlijke opstap naar een volgende. Wij volgen in grote lijnen vier stappen:

- **Verkennen**
Kinderen nemen ons mee op pad, als waren wij toeristen. We verkennen en ontdekken samen het bestaande weefsel van weggetjes en paadjes... We komen daarbij langs plekjes die zij kennen, die ze belangrijk vinden, en ze verwijzen ook naar dingen die er niet meer zijn.
- **Beoordelen**
Hier richten we ons op de vraag hoe kindvriendelijk ze het weefsel ervaren dat we de dag ervoor hebben verkend en ontdekt. Spelenderwijs onderzoeken we kwaliteiten en minpunten. We testen of je er kunt spelen, hoe vlot de verplaatsing gaat, hoe zinvol ze verbinding vinden. Wat slecht scoort krijgt een rode vlag, kwaliteit een gouden vlag.
- **Verbeelden**
De kinderen kruipen als het ware in de huid van de trage wegen en voelen op die manier aan hoe die kunnen verbeteren. Met spandoeken, radioboodschappen, foto's waarop ze tekenen, maquettes... verbeelden ze hun beleving. Ze ontwikkelen oplossingsideeën en tonen wat anders en beter kan.
- **Communiceren met volwassenen**
In een laatste sessie tonen kinderen aan ouders, vrienden en familie, maar vooral ook aan het gemeentebestuur zelf, hoe hun autonome mobiliteit werkt. Ze laten zien waar het voor hen om gaat, wat er werkt, hoe het beter zou kunnen. Spoorkeien, die we de dag ervoor aanbrachten, markeren de belangrijke punten tijdens onze tocht.

Gangmakers en Koplopers, de kinderen op pad, met in hun zog de volwassenen (begeleiders, schepenen, ouders, ...).

Een intensief maar leerrijk proces

In Elversele duurde elke sessie met kinderen 3 uur (van 14 tot 17u). Als begeleiders maakten we er wel telkens een volle werkdag van.

Uiteraard vroeg elke sessie een hoop praktisch werk voor en na. Denk maar aan het opruimen van het 'hoofdkwartier' en het klaarstomen voor de volgende sessie, afprinten van logboekfoto's die de kinderen hadden gemaakt, inscannen van gemaakte tekeningen...

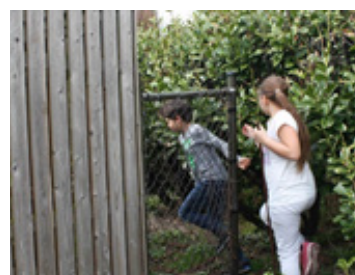
Daarnaast was er het inhoudelijke werk. Na elke sessie waren er immers nieuwe data te verwerken, waren er inzichten die invloed hadden op de aanpak van de volgende sessie en moest er gesleuteld worden aan de ontwikkeling van het rapport.

- Observaties en producten die kinderen maakten gedurende een sessie leverden nieuwe data op. Als team legden we die observaties samen om ze te bespreken: wat leren de kinderen ons? Wat brengen ze ons bij over hun perspectief? Welke knelpunten, aandachtspunten, oplossingsideeën zien zij precies?
- Inzichten uit een sessie waren ook interessant om op verder te bouwen in een volgende sessie. Als gevolg daarvan kon je een voorheen gemaakte voorbereiding niet zomaar uitvoeren, maar moest ze eerst worden aangepast.
- Eén van de eindresultaten van de week was een rapport met beleidsadviezen. In gewone omstandigheden zouden we een rapport opmaken ná de sessieweek. Hier echter probeerden we een systeem uit waarbij we tijdens de week zelf onze hypothesen en oplossingsscenario's formuleerden, toetsten, en aanscherpten. Het rapport werd als een logboek opgevat. Op de laatste dag, tijdens de sessie met de volwassenen, kon het worden voorgesteld. Het is al bij al een erg intensieve manier van werken, maar we zien wel heel wat interessante mogelijkheden voor een nieuwe participatieaanpak in de toekomst.

Gangmakers en Koplopers: het vervolg

Het experimentele project Gangmakers en Koplopers loopt nog volop. Na de projecten Gent (2016), Roeselare (2017) en Temse (2018) volgen nog projecten in Mortsel, Aarschot en Hasselt. Dit project krijgt de steun van de Vlaamse overheid. Meer info vindt u bij:

<https://www.gangmakersenkoplopers.be/>

De speelplaats van de school zou een ideale doorsteek tussen twee straten kunnen zijn. De kinderen kennen een geheime toegang.

BERICHTEN UIT EIGEN HUIS

BASISOPLEIDING 'KINDVRIENDELIJKE PUBLIEKE RUIMTE'

Op dinsdag 2 oktober organiseert Kind & Samenleving een basisopleiding in Mechelen rond kindvriendelijke publieke ruimte.

De opleiding duurt een hele dag en thema's die aan bod komen zijn:

- Ruimtelijke aspecten van een buurt op kindermaat
- Instrumenten voor een ruimtelijk beleid en kindvriendelijkheid
- Het in kaart brengen van een bestaande toestand en de gewenste toestand
- Een blik op formele speelruimte
- Parken, pleinen en kindvriendelijkheid

Prijs:

65 euro, met drankje in de pauzes en broodjesmaaltijd

Locatie:

CGG De Pont, Lange Ridderstraat 20, 2800 Mechelen

Inschrijven:

<http://ebc6aa730975.fikket.com/event/basisopleiding-kindvriendelijke-publieke-ruimte--2>

Meer info volgt nog!

BASISCURSUS VEILIGHEID VAN SPEELTERREINEN, SPEELOM

In 2001 werden het KB over de veiligheid van speeltoestellen en het KB over de uitbating van speelterreinen van kracht. Die wetgeving legt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van een speelterrein uitdrukkelijk bij de uitbater, maar biedt meteen ook de instrumenten aan waarmee hij zijn speelterrein veilig kan maken en houden.

Tijdens deze basisopleiding krijg je gedurende 2 dagen het theoretische kader aangereikt. De 2 daaropvolgende dagen wordt de theorie op het terrein in praktijk omgezet en ingeoefend.

Wie daarna slaagt in de eindproef, ontvangt het attest 'Veiligheid van Speelterreinen'.

De basisopleiding richt zich tot leidinggevend personeel dat de activiteiten in verband met de veiligheid op het speelterrein coördineert en de risicoanalyses op het terrein uitvoert en/of opvolgt.

Data:

woensdag 10 oktober

woensdag 17 oktober

woensdag 24 oktober

woensdag 7 november

Examen: woensdag 21 november

Prijs: 750 euro

Inschrijven: <http://www.speelom.be/nl/geplande-opleidingen/basiscursus>

MAKE-OVER VAN DE VOORTUIN: BEWONERSGROEPEN GESELECTEERD

In ons voortuinproject hebben we twee enthousiaste bewonersgroepen gevonden die samen met ons én hun kinderen volop willen experimenteren met kindvriendelijkheid. In Willebeke werken we in een klassieke tuinderijk. De voortuintjes gaan we samen met kinderen speelvriendelijker maken, zodat ze kunnen uitgroeien tot een cruciale tussenzone tussen publieke en private ruimte. Een tweede project ontwikkelen we binnen het opstartende [cohousingproject Gummarushof](#) in Mechelen. Daar gaan we experimenteren met een avontuurlijke aanleg van de collectieve tuin.

Voor dit project werken we samen met de Vlaamse Dienst Speelpleinwerking (VDS) vzw. Het wordt mee uitgevoerd door Speelmakers, met de steun van de Vlaamse overheid. Als één van de winnaars van de [Urban95-ideeënwedstrijd](#) krijgen we bovendien de steun van de Bernard van Leer Foundation.

NAAR BUITEN MET DE BUITENSPEELHELD!

Bijna zomer! Geen enkel excuus nog om niet buiten te gaan ravotten. Wij zetten op een rijtje waarom buitenspeelen voor kinderen een onschatbare waarde heeft, en Laura Janssens bracht de 10 uitdagingen van de buitenspeelheld in beeld op een geweldige poster.

Wil je anderen deze zomer voor je raam, op de jeugddienst, op het speelplein stimuleren om kinderen buiten te laten spelen? Volg ons dan zeker op [facebook](#) of op [twitter](#), want heel binnenkort komen poster en bijhorende tekst online!

COLOFON

Iets gelezen dat u heeft geraakt?

Mail naar info@k-s.be !

Uw ideeën (complimenten, kritische bedenkingen) inspireren ons voor volgende magazines.

Kind & Samenleving Magazine wordt 3 x per jaar digitaal verspreid.

U kunt zich gratis abonneren via www.k-s.be

Contactgegevens:

Lange Ridderstraat 22

2800 Mechelen

tel. 0487/023.390

info@k-s.be

Verantwoordelijke uitgever

Kind & Samenleving vzw.

Werkten mee aan dit nummer:

Johan Meire, Sabine Miedema, Wouter Vanderstede,

Peter Dekeyser, Sofie Marque.

Eindredactie: Kaat Schaubroeck.

Vormgeving: Karolien Verbanck.

Overname van artikels uit Kind & Samenleving magazine is geen probleem, mits expliciete bronvermelding.

Foto's, filmpjes en andere grafische elementen worden door het auteursrecht beschermd.

Wil u ze reproduceren, dan moet u hiervoor de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming hebben van Kind & Samenleving.

Vlaanderen
verbeelding werkt